

Varoluşumuzun temelinde gizlenen tek bir soru vardır. 200.000 yıl boyunca ya da yeryüzünde bulunduğumuz bin yıllar içinde sayısız birey tarafından sayısız kez sorulan soru en basit haliyle şudur: **Biz kimiz?**

Bizim kim olduğumuza verdiğimiz yanıt, medeniyetin temel ilkelerinin altını çizer: gıda, su, ilaç ve yaşamın diğer gereksinimleri gibi kaynakları nasıl paylaştığımızı; ne zaman ve neden savaşa girdiğimizi ve ekonomimizin neye dayalı olduğunu etkiler.

Büyük bir güvenle, gezegenimizin bundan 50 yıl, hatta 500 yıl sonra da burada olacağını söyleyebilirim. Bu zaman süresince ne gibi tercihler yaparsak yapalım – kaç tane savaşa girersek girelim, kaç tane siyasi devrim başlatırsak başlatalım ve havamızı ve okyanusları ne kadar kirletirsek kirletelim – atalarımızın “bahçe” dedikleri dünya, her gün güneşin etrafında aynı 365.256 günlük yolculuğunu yapıyor olacak, tıpkı geçtiğimiz 4.55 milyar yıldır yaptığı gibi.

Konu Dünya değildir; konu ondan keyif almak için üzerinde olup olmayacağımızdır.

Zamanımızın en iyi zihinleri, yenilenen küresel savaş tehdidinden kaynaklarımızın aşırı kullanımına ve giderek azalan gıda ve içilebilir su kaynaklarından dünyanın okyanuslarına, ormanlarına, nehirlerine ve göllerine dayattığımız eşi benzeri olmayan strese kadar sayısız, felaket niteliğinde neticeye doğru hızla ilerlediğimizin farkındadırlar. Sorun, uzmanların bu sorunlar karşısında ne yapılması gerektiği hususunda hemfikir olmamasıdır.

Harekete geç ama Nasıl?

Burada ne kast ettiğimi açıklamanın en iyi yolu uydurma bir senaryo olabilir: Güzel, açık ve güneşli bir günde bir arkadaşınızla birlikte, yolun bir tarafındaki evinizden onun yolun karşı tarafındaki evine gitmek için bir otoyolu geçtiğinizi hayal edelim. İkiniz de derin bir sohbe koyulduktan sonra aniden başınıza kaldırıyor ve 18-tekerlekli dev bir tırın doğrudan doğruya üzerinize geldiğini fark ediyorsunuz.

Siz harekete geçebilesiniz diye, o anda bedeninizin “savaş ya da kaç” tepkisi devreye giriyor. *Soru: Nasıl?* Ne yapacağımıza bir an önce karar vermek zorundasınız. Hem siz hem de arkadaşınız karar vermeli ve hemen karar vermelisiniz.

Bu senaryo kulağa saçma bir örnek gibi gelse de, aynı zamanda tam olarak bugün dünya sahnesi üzerinde durduğumuz yerdir. Bireyler, aileler ve uluslar olarak yollarımız, siz ve arkadaşınızın geçtiği o otoyola benzemektedir. Bize doğru yaklaşmakta olan “büyük tır” birden fazla krizin kusursuz fırtınasıdır: iklim değişikliği, terörizm, savaş, hastalıklar, gıda ve su yetersizliği ve burada, Dünyada yaşama baş etmenin sürdürülmesi imkânsız bir dizi yolu.

Nasıl sizin sorunu irdelemenize fırsat kalmadan size doğru gelen tırın önünden çekilmek son derece mantıklıya, ufukta kabaran felaketler çığ olup yağmadan onların yolundan çekilmek de bir o kadar mantıklıdır.

Bu kitabın mesajı, geçmeyi seçtiğimiz yaşam yolunda bizi bekleyen çarpışmadan kaçınmak için akıllıca ve hızlı bir şekilde hareket etmemiz gerektiğidir. Belki en güzelini Albert Einstein söylemiştir: “*İnsanoğlu varlığını sürdürecektir ve yeni yüksekliklere çıkacaksa, yeni bir düşünce türü şarttır.*”

Yeni bir düşünce seviyesi geliştirmek, tam da bugün yapmamız gereken şeydir...

İkilem

Yakın zamanda geliştirilen epigenetik bilimi, bilimsel verilere dayanmaktadır. Epigenetik, “yaşamın tasarısı” dediğimiz genetik kodun, DNA’mızın çevremizle birlikte değiştiğini kanıtlar.

Geleneksel bilim insanlarının konuşmaktan çekindiği şey, DNA’mızı değiştiren çevrenin, havamızda ve suyumuzda toksinden fazlasını barındırdığı ve elektrik hatları, dönüştürücü istasyonları ve dünyadaki en büyük şehirlerde bulunan cep telefonu kulelerinden daha çok elektromanyetik “gürültü” içerdiğiidir.

Eski düşünme biçimlerimiz – *en güçlü olanın hayatta kalacağına, rekabet ihtiyacına ve doğadan ayrı olduğumuza dair inançlar dâhil*- bizi bir felaketin eşiğine getirdi. Yeni düşünme biçimlerine ihtiyacımız olduğundan, o binlerce yıllık “biz kimiz” sorusu şimdi hiç olmadığı kadar önemlidir.

Her bir tercihin kalbinde yatan o soruyu yanıtlamadıkça, hangi tercihleri yapacağımızı nasıl bilebiliriz? BİZ KİMİZ?

Bu temel soruyu yanıtlamadan, yaşam-değiştiren kararlar vermek, kapının nerede olduğunu bilmeden bir eve girmeye çalışmaya benzer.

Bu kitap, geçmişte dünyamız ve kendimiz hakkındaki düşünme biçimimizi radikal bir biçimde değiştirecek altı keşif alanı (ve onların ortaya koydukları gerçekler) belirler.

Zamanımızın büyük krizlerini ele alırken, göz önünde bulundurmanız gereken en önemli gerçekler şunlardır:

Derin Gerçek 1: Yaşamlarımızı ve dünyamızı tehdit eden krizleri etkisiz hale getirme becerimiz, bilimin kökenimiz ve geçmişimiz hakkında ne söylediğini kabullenme istekliliğimize bağlıdır.

Derin Gerçek 2: Yaygın eğitim sistemlerinin yeni keşifleri yansıtmama ve yeni teoriler keşfetme konusundaki gönülsüzlüğü, bizi insanlık tarihinin en büyük krizlerini ele almakta başarısız olan köhne inançlara mahkûm etmektedir.

Derin Gerçek 3: Yaşamlarımızı tehdit eden krizleri ele almanın anahtarı, işbirliğini zorlaştıran parmakla işaret etme ve suçlama yerine, bu değişimlere ayak uydurmak için karşılıklı yardım ve işbirliğine dayanan ortaklıklar kurmaktır. Sanayileşme çağı kuşkusuz atmosferdeki sera gazı salınımına katkı sağladı ve kesinlikle şu anda gezegenimizde yaşayan yedi milyar insan için elektrik ve yakıt sağlamanın temiz, yeşil ve alternatif yollarını bulmak zorundayız... Ancak:

Gerçek: İklim değişikliği insan kaynaklı değildir. Dünyanın 420,000 yıllık tarihine dair bilimsel deliller, yaklaşık 100,000-yıllık aralıklarla bir ısınma ve soğuma döngüsü kalıbı göstermektedir.

Gerçek: Geçmişin ısınma ve soğuma döngüleri esnasında, sera gazı salınımındaki artış, 400 ila 800 yıllık bir ortalamaıyla ısı artışının arkasında kalmaktadır.

Gerçek: Doğal değişim döngülerine ayak uydurmamız ve insan kaynaklı krizlerle baş etmemize yardımcı olacak sürdürülebilir yaşam tarzları yaratmak, eş-benzeri-görülmemiş seviyede sinerji ve takım çalışması gerektirecektir

Derin Gerçek 4: Son buzul çağının sonlarına doğru ortaya çıkan gelişmiş medeniyetlerle ilgili yeni keşifler, atalarımızın kendi zamanlarında karşılaştığı bu krizi kendi zamanımızda çözmek için fikirler sunmaktadır.

Derin Gerçek 5: Yeni teknolojilerin kullanılmasıyla sayısız disiplinden alınan bilimsel veriler, insanlığın, uzun bir süreç boyunca evrimsel gelişimle rastgele ortaya çıkan yaşam formlarından ziyade, bir kerede ortaya konan bir tasarımı yansıttığı konusunda hiçbir kuşkuya yer bırakmayan deliller sunar.

Derin Gerçek 6: 400'den fazla kapsamlı olarak değerlendirilmiş araştırma, şiddetli rekabet ve savaşın, en derin iş birliği ve korumacılık içgüdülerimizle doğrudan doğruya çeliştiğini göstermektedir. Diğer bir deyişle, en gerçek doğamızın özünde, bizler savaşa “uygun” yaratılmadık!

İnançlarımız ne olursa olsun, insanlığı, kim olduğumuz, ne zamandır burada olduğumuz ve neden dünyanın “*dikişlerinden ayrılıyor*” gibi görüldüğüne dair geleneksel öyküsünü yeniden düşünmeye zorlayan deliller harika bir okumadır.

Bu keşiflerle yolculuğunuzdan neler bekleyebileceğinizi şimdiden bilmeniz önemlidir. Bu sebeple sıradaki ifadeler bu kitabın ne olduğunu ve ne olmadığını net bir şekilde açıklamaktadır:

- Derin Gerçek bir bilim kitabı değildir
- Bu, kapsamlı olarak değerlendirilmiş bir araştırma metni değildir.
- Bu kitap iyi araştırılmış ve belgelenmiştir.
- Bu kitap, bilim ve spiritüellik arasındaki geleneksel sınırları geçtiğimizde nelerin başarılabilceğine dair bir örnektir,

Derin Gerçek tek bir hedefle yazılmıştır: bizi (yaşamlarımızın ve dünyamızın krizlerini çözerken) geçmişle olan ilişkimizi anlama konusunda yetkilendirmek. Yetkilenmenin anahtarı şudur: kendimizi ne kadar iyi tanırsak, yaşamlarımızdaki tercihler o kadar netlik kazanır.

Gregg Braden /Santa Fe, New Mexico

BİZ KİMİZ? :

KENDİMİZİN ARAYIŞINDA

Küresel bir ankette her birimize nereden geldiğimiz sorulabilseydi, büyük olasılıkla yanıtlar aşağıdaki üç kategoriden birine düşerdi:

1 Bizler, son iki milyon yıl içinde meydana gelmiş mucizevi bir biyoloji eşzamanlılığının (evrim) ürünleriyiz.

2. Doğrudan doğruya daha üstün bir gücün eliyle yaratıldık, yaşam aşılandık ve Dünyaya gönderildik.

3. Bizi biz yapan büyük, kozmik bir kalıp var – zeki bir tasarım – ve bu tasarım, uzun zaman önce bugün anlamadığımız biri veya bir şey tarafından harekete geçirildi.

Söz konusu kökenimiz ve tarihimiz olduğunda, bu görüşten hangisine inanmalıyız?

Birleşmiş DNA Gizemi

Genetik kodun keşfinden bu yana, bir türü diğerinden ayıran kromozomlarla ilgili olarak bir gizem daha ortaya çıktı. Biyolojik talimatlar bir türün üyelerinin kromozomları içinde yer alır ve kemiklerinin yapısı, beyinlerinin boyutu, nasıl metabolize ettikleri, vs. gibi şeyleri belirlerler. Maymunlarda 24 çift ya da toplamda yalnızca 48 kromozom vardır. İnsanlardaysa 23 ya da toplamda yalnızca 46 kromozom bulunur. En yakın akrabalarımıza kıyasla bir set kromozom “eksikimiz” var gibi görünse de, genetik haritalarımız ilginç bir gerçeği ortaya çıkarmaktadır.

Genomlarımızda kromozomların eksik gibi görüldüğü noktaya yakından baktığımızda, *insan kromozomu 2*'nin, sanki daha büyük bir DNA parçasına *bir şekilde birleştirilmiş* (kaynamış) gibi, şempanzenin 12 ve 13 kromozomlarına son derece benzer olduğunu – ve hatta “karşılık geldiğini” görürüz. İlginç bir şekilde, bu birleşme yalnızca insanlarda meydana gelmiştir.

Ancak insan ve primat fizyolojisi arasında yapılan bir karşılaştırmaya göre, *Homo sapienler* olarak bizim, evrimsel adımların geleneksel ağacına kusursuz bir şekilde uyum sağlamadığımızı gösteren sayısız buluntu vardır.

Net bir şekilde, hem yaratılışçılık hem de evrim için, bilgi kaynakları yetersizdir ve yeni deliller ortaya çıktıkça yorumların revize edilmeleri için yer bırakmaktadır.

Bazen yaşamlarımızda “*ne olduğu*” gerçeğini, öncelikle ne “*olmadığı*” gerçeğini keşfederek buluruz. Eleme süreciyle, aradığımız anlayışa odaklanırsınız. Sevgililer, aile, arkadaşlar ve iş arkadaşlarımızla olan kişisel ilişkilerimizden uluslararası savaşa ve barışa, yaşamın büyük derslerini tam da bu şekilde öğreniriz. Bir şeyi istemediğimizi öğrenmeden önce, istemediğimiz o şeyi tecrübe ederiz,

Nasıl trafiğin kurallarını anlamadan araba kullanmayı öğrenmek sağlıklı bir sürüş deneyimi sağlamazsa, atomlar ve moleküllerle olan ilişkilerimizi anlamadan doğayı bu atom ve moleküllere indirgemek de, bugün karşı karşıya olduğumuz krizler için anlamlı çözümler bulmamıza yardımcı olmaz. 20. Yüzyılın kendimiz ve geçmişimizle ilgili keşiflerinin özünü ortaya çıkarabilseydik, neler öğrendik?

Üç yüz yıl önce, Isaac Newton’un fizik yasalarını çevreleyen bilimsel görüş bizim evreni, dünyamızı ve bedenlerimizi büyük kozmik bir makinanın parçalarımızı gibi görmemize neden oldu – birbirlerinden ayrı, birbirlerinden bağımsız ve yeri doldurulabilir dev ve küçük sistemler olduğumuzu düşündük.

Yüz elli yıl önce, Charles Darwin bizim 200,000 yıllık bir yolculuğun nihai ürünleri olduğumuzu öne sürdü: geçmişte Dünya üzerindeki yerimiz için savaşmak zorunda kalmış ve bugün bunu yapmaya devam etmesi gereken evrimsel bir yarışın şampiyonları.

Son 100 yılın bilimi ise bizi, teknolojinin sorunlarımızın yanıtı olduğuna ve bilim aracılığıyla doğayı ve varlığımızı tehdit edenleri fethedeceğimize inandırdı. Bu görüşlerin her biri, en iyi ihtimalle eksik, bazı durumlarda hatalı olan bilimsel bilgilerden elde edilmiş yanlış inançlara dayanmaktadır.

YANLIŞ VARSAYIMLARIN DERİN GERÇEĞİ: HER ŞEYİ DEĞİŞTİREN BULUŞLAR

2008 yılında iki kardeş, “*Ben kimim?*” ve “*Hayatın anlamı nedir?*” gibi var olan en eski ve büyük olasılıkla en anlaşılmasız soruların bir kısmına yanıt bulma arayışlarını belgeleyen bir film yayınladı. Clifford ve Jeffrey Azize şu ana kadar 30’dan fazla ödül alan çarpıcı ve etkileyici bir film yarattılar. Bu filmin adı *The Human Experience – İnsan Deneyimi*’dir.

Çağlar boyunca, varoluşumuzun “*daimi soruları*” olarak bildiğimiz bu soruları yanıtlamak için elimizden gelenin en iyisini yaptık: ***Biz kimiz? Nereden geliyoruz? Buraya nasıl geldik? Nereye gidiyoruz?***

Her çağda, zamanın en iyi araçları bu soruları yanıtlamak için kullanıldı.

Bilim, bize dünyanın ve bedenlerimizin gizemlerini keşfetmenin, bazen yaşamın görünürde anlamsızlıkları arasında anlam kazandıran bir yolunu verir,

Parlak fizikçi **Einstein** şiirsel diliyle bilimi, “*duyu-deneyimizin kaotik çeşitliliğini, mantıksal bir düşünce sistemine oturtma girişimi*” olarak açıkladı. Diğer bir deyişle bilim bize, hayatın gizemlerini keşfederken kullanabileceğimi ortak bir lisan verir.

Dünyanın en eski arkeolojik alanlarından birinin tarihi, burada söylemeye çalıştığım şeye kusursuz bir örnektir. Araştırmacılar Türkiye’deki **Göbeklitepe** bölgesinin kaç yaşında olduğunu bulmak için K (karbon-14) tarih saptaması kullandıklarında, geçmişte yaygın bir şekilde kabul edilen bir metodu izlediler. Böylece bölgenin 11,517 ile 11,623 yaşları arasında olduğu ortaya çıktığında – dünyanın en eski medeniyetlerinden biri olan Sümerlerin yaşının en az iki katı – veri kanıtlanmış bir yaklaşıma dayandırılmıştı ve buluntular ciddiye alındı.

Genel anlamda bilimsel metot, bir fikir bilim dünyasında kabul göreceyse, izlenmesi gereken bir dizi adımı tarif eder.

Kuantum fiziğinin bilim sahnesine çıktığı günden bu yana en büyük mücadele, klasik fizik ve kuantum fiziği tarafından temsil edilen iki çok farklı düşünce tipini, evren ve yaşama dair tek bir görüşte buluşturma çabasıdır: birleşik bir teori. Şu ana kadar bu gerçekleşmedi.

Nasıl zayıf bir barajda bulunan çatlaklar dolduruldukça yeni çatlaklar belirirse, ortaya çıkan teoriler bazı soruları yanıtlarken yeni sorulara da kapı açtı – hem de zaman zaman kapının bilinmediği yerlerde.

Sicim teorisinin evrimi, bu tip kapı ve çatlaklara harika bir örnektir. 1980’lerde, evrimin görünmez, titreşen enerji sicimlerinden meydana geldiği fikri, fizikteki bir sonraki büyük devrimin habercisi olarak görülüyordu, Ancak fizikçiler bu teorisinin derinliklerine indikçe, bu fikirde ciddi sorunlar olduğu anlaşıldı. “*Sicim teorisi patlamayı bekleyen bir balondu,*” diyor Columbia Üniversitesinden matematikçi Peter Woit . “*Temeli yoktu.*”

Ancak şimdilik çarpıcı gerçek şudur: Max Planck’ın kuantum teorisinin temel prensiplerini formüleştirmesinin üzerinden bir yüzyıl geçti. Dünyanın en iyi bilim insanlarının matematiğin ve fiziğin en iyi teorileriyle çalıştığı ve bu teorileri dünya tarihinin en ileri düzeydeki araştırma merkezlerinde test ettiği 100 yılın ardından, şimdiye dek bilimsel dünya görüşümüzü zedeleyen büyük sorunları çözmüş olmamız gerektiği beklentisi son derece makuldür. Tabii, eğer doğru iz üzerindeyse.

Ancak sorunları çözememiş olmamız, belki de yanlış iz üzerinde olduğumuz olasılığıyla yüzleşmek zorunda olduğumuzun en önemli sebebidir.

Bilim Yanlış iz Üzerinde mi?

Gerçeğin nasıl işlediğine dair temel fikirler yetersizse, o zaman dünyadaki tüm beyin gücünü ve teknolojiyi bu yanlış fikirlere uygulamak bize doğru yanıtlar vermeyecektir.

2010 yılında *Prospect* dergisinde yayınlanan “*Science’s Dead End*” (*Bilimin Çıkmazı*) isimli bir makalede, fizikçi James Le Fanu, pek çok eleştirmenin neden yeni bilimin değerini sorguladığına ve neden “*Bilim doğru iz üzerinde mi?*” sorusundan daha büyük bir soruyu sorduğuna dair iki örnek vermektedir.

Soru şudur: Bilim çıkmazda mı?

Le Fanu böyle düşünmemizin neden çok kolay olduğunu şöyle açıklıyor: *“Kozmologların evrenin doğumunun ilk birkaç dakikası içinde neler olduğunu güvenilir bir şekilde açıklayabildiği ve jeologların kıtaların hareketlerini santimetresine kadar hesaplayabildiği bir dönemde, genetikçilerin insanların meyve sineklerinden neden bu kadar farklı olduklarını ve nörobilim uzmanlarının bir telefon numarasını neden hatırladığımızı açıklayamamaları çok tuhaf görünüyor.”*

2001 yılında İnsan Genom Projesinin (İGP) tamamlanmasının ardından bilim insanları, bir insan için genetik kodun beklenenden % 75 daha küçük olduğunu öğrendiklerinde hayrete kapıldılar.

Gen haritalandırma ekiplerinden birine öncülük eden bir şirketin başkanı Graig Venter bu sorunu şu sözleriyle ortaya koydu, *“İnsanda, fareden olmayan yalnızca 300 ayrıcalıklı gen var.”* Ekibinin buluntularını bir adım öteye taşıdı ve şöyle dedi, *“Bu bana, genlerin bizi biz yapan şeyin ne olduğunu açıklayamayacağını gösteriyor.”*

Bizi sıradan bir fareden ayıran 300 genle, bizi bu kadar farklı yapan şeyi bulmak için nereye bakarız?

Eğer, delillerin gösterdiği gibi, fark DNA'nın kendisinde değilse, o zaman nerede? Bu sorular, bazılarının bizi geri dönüşü olmayan bir yola götüren olasılıkların “Pandora'nın kutusu” adını verdiği şeyi açtı.

Şimdi bilim insanları bu soruları yanıtlamak için bedenin DNA'sının ötesine bakmalıdırlar. Bu da bizi, geçmişte bilimin gitmeye isteksiz görünmeyen kuvvetlerin dünyasına götürür.

Modern dünyamızı geçmişle bağlayan bir bilgi zinciri vardır ve bu zincir her kırıldığında, kendimize dair değerli bilgiler kaybederiz. Zincirin tarihte en az iki kez kırıldığını biliyoruz: biri Roma işgali sırasında Mısır'daki Büyük İskenderiye Kütüphanesi yangını ve sonrasında 4. yüzyıla ait İncil düzenlemelerinin yanıp yok olması. Benim düşünceme göre, bilgi kaybolmadan önce var olan orijinal öğretilere ne kadar yaklaşabilirsek, atalarımızın bilip de bizim unuttuğumuz şeyi o kadar net bir şekilde anlayabileceğiz.

Bilimsel disiplinler açısından bakıldığında bir hiyerarşi vardır. Bazen bu ilişkiyi ters duran bir piramit olarak hayal etmek faydalı olabilir. Piramidin en küçük parçası, en alttaki kapak taşı, üzerine konan her şeyin anahtarıdır. Bilim dünyasında bu kapak taşı *matematiktir*. Bu sebepten, dünyanın ilk bilim insanlarından biri olan **Galileo Galilei**'nin sözleri bugün, en az 500 yıl önce yazıldıklarında olduğu kadar doğrudur. Galileo evrenin *“her daim gözlerimizin görebileceği şekilde açık, ama yazıldığı dili bilmedikçe ve karakterleri yorumlayamadıkça anlaşılması imkânsız olan dev bir kitap gibi”* olduğunu söyler. *“Bu kitap matematik dilinde yazılmıştır.”*

Evrin biyoloğu olan E. O. Wilson'ın sözlerine kulak verin: *“Bilgelik açlığı çekerken bilgi içinde boğuluyoruz. Bundan böyle dünya birleştiriciler, doğru bilgiyi doğru zamanda bir araya getirme, o bilgi üzerinde eleştirel düşünme ve akıllıca önemli kararlar alma becerisine sahip insanlar tarafından yönetilecektir.”*

20. yüzyıl her anlamda Dünya insanları için çılgın bir dönemdi. 1900 ve 2000 yılları arasında, 1,6 milyardan 6 milyara çoğaldık, iki dünya savaşı geçirdik, 44 yıllık bir Soğuk Savaş süreci ve 70,000 bir-parmak-hareketiyle-fırlatılmaya-hazır nükleer bomba atlattık, yaşamın DNA kodunu çözdük, ayda yürüdük ve en nihayetinde ilk insanları uzaya götüren bilgisayarları çocukların oyuncakları gibi göstermeyi başardık.

Pek çok tarihçi **20. Yüzyılı bilgi çağı** olarak görür ve bunun sebebini anlamak hiç zor değildir.

21. Yüzyıl bilgelik çağı, yarattığımız dünyada varlığımızı sürdürmek için öğrendiğimiz şeyleri uygulamaya mecbur kalacağımız bir zaman olarak görülecektir. Bunu yapmak için, sorunlarımıza geçmişte olduğundan farklı bir biçimde yaklaşmak zorunda kalacağız. Tüm bildiklerimizi alıp bunları yeni, yaratıcı ve yenilikçi yollarla kullanmamız gerekecek.

Bilimsel Veri Nedir? Bir veri “gerçek, ispatı mümkün olan şeydir.”

Teori Nedir? Günlük yaşamda, bir teoriyi genelde kanıtlanmamış bir fikirden biraz daha fazlası ya da bir tahmin olarak düşünürüz. Ancak bilim dünyasında teori bilimle yakından ilgilenmeyen bir insanı şaşırtabilecek bir anlam taşır. Teori, doğrulanmış ve doğru olarak kabul edilmiş bir şeydir. Teori sözcüğünün tanımı şudur: “Kısıtlı bilgi veya ilme dayalı varsayım.”

Kanıt Nedir? Kanıt “zihni bir iddiayı doğru olarak kabul etmeye zorlayan delil veya argümandır.”

Zamanı Geldi

Açıkça görülüyor ki, evrenin nasıl işlediği ve evrendeki rolümüze dair bilinmesi gereken her şeyi bilmiyoruz.

Bilim dünyasının güçlü seslerinden biri ve aynı zamanda Cambridge Üniversitesinde astrofizik profesörü olan Sir Martin Rees, 21. yüzyılı önemli bir engelle karşılaşmadan geride bırakma şansımızın yalnızca 50/50 olduğunu söylüyor.

Her daim endişelenecek doğal felaketlerimiz olsa da, şimdi Rees’in “*insan kaynaklı*” adını verdiği yeni bir tehdit sınıfı da hesaba katılmalıdır.

Kuşkusuz, yakın gelecekte her birimizden vermesi istenecek sayısız karar vardır. Ancak ben en önemli ve belki de en basit kararın, yeni bilimin bize kim olduğumuz ve dünyadaki rolümüzle ilgili gösterdiği şeyi kucaklamak olacağına inanıyorum.

Günümüzün keşifleri bize geçmişin öğretilerinin artık doğru olmadıklarını söylediğinde bir tercih yapmamız gerekir. Yanlış ilkeleri öğretmeye ve yanlış varsayımların neticelerinden mustarip olmaya devam mı edeceğiz? Öyleyse, o zaman daha derin bir soruyu yanıtlamamız gerekir: Neden korkuyoruz?

Kim olduğumuz, buraya nasıl geldiğimiz ve ne zamandır Dünya üzerinde olduğumuz gerçeğini bilmek neden yaşam biçimimiz için böylesinde tehditkâr olsun?

Bunu çözmek, tarihimizdeki en büyük mücadele olabilir.

Evrende kim olduğumuzu ve varlığımızın ifade ettiği rolü kabullenecek cesarete sahip miyiz?

Bu soruların yanıtı—evetse, o zaman kendimizi değiştirerek dünyayı değiştirebileceğimiz bilgisiyle gelen sorumluluğu da kabul etmeliyiz.

Belki de ihtiyacımız olan tek şey, aslında tecrübemizin mimarları olduğumuz gerçeğinin farkına varmak için kendimize dair düşüncelerimizde ufak bir değişiklik yapmaktır. Uzmanlar haklıysa, medeniyet ve insanoğlu, gelecek birkaç yıl içinde yapacağımız tercihlere bağlıdır. Ve bu tercihleri yapmak için, kendimizi ve birbirimizle olan ilişkimizi, hatta dünyayla olan ilişkimizi, hiç olmadığı kadar farklı bir şekilde düşünmeliyiz.

SINIRDA YAŞAMAK:

Değişimin Devrilme Noktalarını ATLATMAK

Bireyler ve bir medeniyet olarak, sevdiğimiz her şeyi kaybetmeye tehlikeli bir biçimde yakınız. Bilim insanları bize açıkça ve direkt terimlerle, yaşamlarımızı idame ettiren doğal sistemlerin yok olması anlamında dönüşü olmayan bir noktaya yaklaştığımızı söylüyorlar.

Açıkça görülüyor ki, eğer medeniyetimizin bir sonraki yüzyılın ötesine geçmesini istiyorsak, savaşlar başlatma ve fosil yakıt rezervlerimiz gibi sınırlı kaynakları tüketmenin yanı sıra dünyanın dört bir yanında hızla artan yoksulluğu sonlandırmak için hiçbir şey yapmama gibi tercihlerimiz artık bize hiçbir fayda sağlamamaktadır.

Yeryüzünde kalmayı umuyorsak, yaşam biçimimizi değiştirmek zorundayız ve bunu yapmak için, düşünce biçimimizi değiştirmek zorundayız ki bu yalnızca dünyaya ve kendimize olan bakışımızdaki güçlü değişimle mümkün olabilir. Küresel ısınma konusundaki tartışmalar; söylemeye çalıştığım şeye güzel bir örnektir.

2006 yılında, eski başkan yardımcısı Al Gore iklim değişikliği konusunu, dünyanın dört bir yanındaki insanların oturma odalarına ve sınıflarına taşıdı. O ve film yönetmeni David Guggenheim, Sundance Film Festivalinde *An Inconvenient Truth* (*Uygunsuz Gerçek*) isimli belgeselin ilk gösterimini yaptı. Film sonunda iki Akademi ödülü topladı ve 2007'de Al Gore Nobel Barış ödülünü Birleşmiş Milletlerin Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneliyle paylaştı.

Filmi saran yorumlar ve ödüllerle birlikte tartışmalar ortaya çıktı. Belgeselde, Gore ikna edici istatistikler ve çarpıcı görüntüler paylaştı; kırılan ve Antarktik okyanusuna devrilen dev buz parçaları ve neredeyse buzsuz kalmış Kuzey Kutbunda dinlenmek için sağlam bir zemin (buz) arayan ve bu arayışta bitkin düşen kutup ayıları gibi.

Bunlar bize dünyamızla ilgili iki şey söylüyordu:

1. İklim değişikliği çoktan geldi ve,
2. Bunun sebebi biziz.

İklim değişikliği aniden küresel politikaların yönünü belirleyen konuların başında geliyordu.

Yüz binlerce yıldır her sene doğal bir süreç dünyanın iklimini “dondurur.” Her sene mevsimler değişip ısı düşerken, dünyanın buz başlıklarının üzerine yeni bir buz tabakası eklenir. Yeni katman donduğunda, bu katman oksijeni, karbon dioksiti ve diğer elementleri muhafaza eder ve donma oluşmadan önce biriken yağmur, kar, mikroskobik yaşam ve tozla birlikte yoğunlaşır. Her senenin birikimi, bir önceki yıl her ne toplandıysa onları örter ve mühürler, buzun kalınlığını artırırken kalıcı bir katman yaratır.

Kutup bölgelerindeki buz donuk kaldığı sürece, gezegenimizin tarihine dair binlerce yıl boyunca üst üste konmuş binlerce katmanlı görsel bir kütüphane görürüz. Bu tarih bilim insanlarına dünyanın uzak geçmişindeki küresel ısılar, edinilen güneş ışını miktarı, deniz seviyeleri ve buz başlıklarının kalınlığı hakkında bilgiler verir. Bu kayıt bize aynı zamanda, konu normal iklim döngüleri olduğunda günümüz koşullarının gerçekten de “sıradışı” olup olmadığını belirlemenin bir yolunu sunar.

1999 yılının Haziran ayında, bilim insanlarından oluşan uluslararası bir ekip buzulların en kalın kısımlarının altındaki bir kazı projesini tamamladı –**Vostok**,

Antarktika. Aldıkları buz katmanları bize, geçmişe doğru 420,000 yıllık bir pencere açtı; dünya tarihinde bu kadar geriye gitmek daha önce hiç mümkün olmamıştı.

Bu bilgiye dayanarak, Dünyanın iklimi konusundaki iki büyük soruya yanıt verebiliriz:

Soru 1: İklim değişikliği yaşanıyor mu?

Yanıt 1: Kesinlikle evet.

Soru 2: Bu değişikliğe biz mi sebep olduk?

Yanıt 2: Kesinlikle hayır.

1880 öncesinde dünya ısılarının direkt bir ölçümüne sahip olmadığımızdan, bilim insanları geçmiş çağların iklim koşullarını belirlemek için başka araçlar kullanırlar. Ve daha önce sözünü ettiğimiz buzul çekirdekleri de burada devreye girer.

Antarktik çekirdeklerinden alınan ısı verilerine göz atarsanız bir şeyi hemen fark edersiniz: **Dünyanın ısınma ve soğumasında kesinlikle bir ritim söz konusudur** ve bu ritim her biri yaklaşık **100,000 yıl süren döngülere bağlıdır**. Dahası, o dev döngüler içinde daha küçük olanları bulunur.

Bilim insanları, yaklaşık 100,000 yıllık ısı döngülerinin, Dünya'nın güneş etrafındaki yörüngesinin zaman içinde değişmesiyle meydana geldiğine inanıyorlar. Bu, *dışmerkezlik* adı verilen doğal bir fenomendir. **Bugün bizler bir döngünün (ısınma döngüsü) sona erip diğer bir döngünün (soğuma döngüsü) başladığı bir dönemde yaşıyoruz.**

Tüm Türler Nereye Gitti?

Ama her sene yeni türler keşfedilse de, aynı zamanda Dünya'daki soy tükenme hızı giderek artmaktadır. Tahminlere göre, bazıları keşfedilmeden önce olmak üzere, her sene: Dünyadan 26,000 tür eksilmektedir.

Bu sebepten, BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon şu tavsiyede bulunur: *“Biyolojik çeşitlilik kaybının temel sebebine ulaşmak için, karar alma alanlarında ve tüm ekonomik birimlerde buna daha yüksek öncelik vermemiz gerekmektedir.”* Kuşkusuz pek çok türün hızlanan soy tükenme oranı bize, gezegendeki en büyük değişimi yaratan yaşam-formlarına güçlü bir mesaj vermektedir. Asıl soru şudur: Biz o mesajı dinliyor muyuz?

Kitlesel soy tükenmeleri geçmişin bir gerçeğidir. Biyologlara göre, Dünya tarihinde en az beş büyük kitlesel soy tükenmesi yaşandı. Her biri, öncesinde ve sonrasında gelenlerden yüz milyonlarca yıllık bir süreçle ayrıldı. Örneğin:

- **İlk kitlesel soy tükenmesi 440 milyon yıl önce,**
- **İkincisi 370 milyon yıl önce,**
- **Üçüncüsü 245 milyon yıl önce** ve,
- **Dördüncüsü 210 milyon yıl önce** yaşandı.
- **Dünya üzerindeki beşinci ve son kitlesel soy tükenmesi yaklaşık 65 milyon yıl önce,** yeryüzündeki tüm yaşamın % 60 ila 80'inin kaybolduğu bir zamanda meydana geldi.

Biyologlar bize kesin bir dille, **altıncı büyük kitlesel soy tükenmesinin ortasında** olduğumuzu söylemektedirler.

Zamanımızın en iyi zekâları bize, çoktan bir kriz içinde olduğumuzu ve aslında hepsi aynı zamanda – şimdi – gerçekleşen birden fazla krizle mücadele ettiğimizi

söylüyor. Ortada bir sorun olduğunu kabul etmemiz için, içme suyu ne kadar az kalmalıdır? Dünyanın kaynakları azalırken dünya nüfusu kaç kez katlanmalıdır? Bir diğer küresel savaşa ne kadar yaklaşmalıyız?

Sanırım benim “*Ne zaman?*” sorusuna vereceğim -yeni ve-geliştirilmiş yanıt şöyle olurdu: “*Hâlihazırda birden fazla krizle karşı karşıya olduğumuzu ve düşünme biçimimizi değiştirmedikçe daha büyük krizlere doğru ilerlediğimizi kabul etmemiz için işler daha ne kadar kötüleşmek zorunda?*”

Küresel ekonomik çöküş, bağımsız bir olay gibi “çabucak” olmadı. Bu olayın, küresel topluluğumuzun karşı karşıya olduğu daha büyük sayısız devrilme noktası senaryosundan ayrı düşünülmesi imkânsızdır. Ve nasıl dünyanın buz tabakaları erimeye başlayıp adalar yükselen deniz seviyeleri altında kaybolmaya başlayana kadar iklim değişikliği politikacılar ve kamu tarafından büyük oranda göz ardı edildiyse, ekonominin çöküşü de bir adım geriye gidip büyük resme bakabilecek insanlara bir sinyal göndermişti.

“*Fractal Time-İççe Geçmiş Zamanlar*” isimli kitabımda anlatıldığı gibi, ekonomik sistemler, doğada kalıplar ve iklimlerde döngüler yaratan aynı doğal ritimleri takip ederler. Kalıplar hesaplanabildiği ve geri dönüş koşulları öngörülebildiğinden, ekonomik çöküşün küresel koşullarının bir kez daha nüfus artışı, kaynak azlığı ve savaş döngüleri gibi diğer pek çok sürdürülmesi imkânsız sistem gibi aynı zaman çerçevesinde gerçekleştiğini görmek sürpriz olmamalıdır.

Herkes farklı şekillerde öğrenir. Bazıları saatlerce tekrar yaparak öğrenirken, bazı insanlar bir kitabın sayfasına bir kez göz gezdirerek okuyabilir ve öğrenebilir. Bilgiyi “duyma” şeklimiz ve onu duyduktan sonra ne yaptığımız, nasıl öğrendiğimizle yakından ilişkilidir.

Bir insan için hiçbir anlam ifade etmeyen bir şey, bir başkası için bir uyan çağrısı ola bilir.

İnsan, insan ve Daha Çok insan!

20. Yüzyılda pek çok “ilk” gerçekleşti! Bazıları “iyi” bazıları pek iyi değil ve bazıları yalnızca kafa karıştırıcı. 1900’den beri dünya ilk uçak ve televizyona, ilk bilgisayarlara ve aya çıkan ilk insanlara tanık oldu... Mikroçiplerin icadı, DNA keşfi ve atomun bölünmesi de cabası. Dünya aynı zamanda nüfusta patlama niteliğinde, daha önce eşi benzeri görülmemiş bir büyümeye de tanık oldu.

Son buzul çağının sonlarından 1650 yılına kadar, gezegenin toplam nüfusunun 500 milyonun altında ve stabil olduğu tahmin edilmektedir. 1650 ve 1804 yılları arasında, uzun süre 500 milyonun altında kalan dünya nüfusu aniden 1 milyara yükseldi.

Sonra, 2 milyara ulaşması yalnızca 123 yıl sürdü. Sonrasındaysa geriye dönüş yok gibi görünmektedir. Dünyadaki İnsan sayısı 3, 4, 5 ve 6 milyara ulaşırken, her bir milyarı eklemek için gereken yıl sayısı da aynı hızla 33, 14, 13 ve 12 olarak düşüş gösterdi.

Küresel ailemiz 2010 yılında 6.89 milyar insanla yeni bir rekora ulaşırken, büyüme hızı, BM’nin tahminlerine göre 1989 yılında yılda 88 milyonken şu anda senede 75 milyona düştü.

Ve mevcut akım, küresel ailemizin sayısının bir sonraki iki katlanması – 4 milyardan (1974) 8 milyara-2025 yılında gerçekleşeceğini göstermektedir ve bu olduğu takdirde, uzmanlar bunun 22. Yüzyıla kadar son kez gerçekleşen ikiye katlanma olacağına inanıyorlar.

Matematik biyoloğu ve Rockefeller Üniversitesi Nüfus Laboratuvarı başkanı Joel E. Cohen'in *Scientific American*'da yer alan açıklamasında belirttiği gibi, *“En yüksek seviyede nüfus artışı – senede yüzde 2,1- 1965 ve 1970 yıllarında yaşandı. 20. Yüzyıldan önce insan nüfusu hiçbir zaman bu hızla yükselmemişti ve bir daha bu hızla yükselmesi de pek mümkün görünmemektedir.”*

UNUTULMUŞ GEÇMİŞİMİZİN SAKLI TARİHİ

Göbeklitepe arkeologların tamamen yabancı oldukları bir yer değildi. Ancak 30 yıl önce bu alanı ilk kez keşfeden ve belgeleyen Amerikalı ekip, etraftaki tepeciklerin çok daha yakın zamana ait bir mezarlık olduğu yanılığısına düşmüştü. Kimse, bu varsayımın ne kadar yanlış olduğunu bilemez, hayal bile edemezdi.

Sonuçta Göbeklitepe'nin sanılandan çok daha eski-çok çok eski – olduğu anlaşıldı. Bir ömürlük bir keşif her arkeoloğun hayalidir.

Şubat 2010'da Newsweek dergisindeki köşesinde bu keşfe yer veren gazeteci Patrick Symmes'in sözleri her şeyi özetledi: *“Bu bölge yalnızca eski değil, bu bölge eskiyi yeniden tanımlar.”*

Peki, ne kadar eski? Göbeklitepe'nin yaşını belirlemek için kullanılan bilimsel yöntem, kazıyla ortaya çıkarıla tapınakların 11,550 yıl öncesine ait olduğunu saptadı. Bir kıyas yapmak gerekirse, bu tapınaklar İngiltere'deki Stonehenge'den 6,000 yıl önce inşa edilmişti.

John Hopkins Üniversitesi arkeologlarından Glenn Schwartz İncil'in insan için **“Tanrı suretinde yaratıldı”** ifadesini kullandığını hatırlatır ve Göbeklitepe'nin *“insanları ilk kez bu fikirle, insanların tanrılara benzediği fikriyle göreceğiniz yer”* olduğunu söyler.

Göbeklitepe'nin gizemleri yakın zamanda çözülecek gibi görünmüyor. Örneğin, bölgenin M.Ö. 8,000 yıllarında neden kasıtlı olarak örtüldüğünü ya da en başında kimler tarafından inşa edildiğini asla bilemeyebiliriz. Sütunların üzerindeki kabartmaları ya da bazı Maya ve Mısır tapınaklarında teyit edildiği gibi bölgenin astronomik amaçlara hizmet edip etmediğini anlamak yıllar, hatta on yıllar alabilir.

Mısır'ın Gize Platosundaki Büyük Sfenks'ten, Türkiye Göbeklitepe'deki tapınak alanını ortaya çıkaran kazıya kadar, eski çağ tarihimizdeki ileri medeniyetlere dair bilimsel kanıtlar inkâr edilemez. Simdi sormamız gereken soru böyle antik medeniyetlerin var olup olmaması değil, varlıklarının ne anlama geldiğidir.

Tek bir sorunun içinde çok daha derin sorular saklıdır:

Kim? Neden? Ne? O alanları kim inşa etti? Neden yok oldular? Bu inşaatları yapanlar bizim bilmediğimiz ne biliyorlar?

Bu soruların yanıtlan. Bizden önce gelenlerin medeniyetlerini kaybetmelerine sebep olan aynı hataları yapmamızı önlemede en önemli anahtarlar olabilir. Şu ana kadar, dünya tarihinin geleneksel zaman çizelgesi bu soruları ele almayı başaramadı.

Her 5,125 yılda bir, Dünyanın uzaydaki pozisyonda meydana gelen doğal değişiklikler, bir döngünün bitişini ve bir diğer döngünün başlangıcını işaret eden

göksel bir dizilimine sebep olur. Antik ve yerli gelenekler bu dizilimler arasındaki zamana güneşler, dünyalar, ya da dünya çağları der.

İklim, deniz seviyesi, medeniyet ve dünya çağlarına eşlik etmiş yaşamdaki değişiklikler öyle büyük olmuştur ki bu değişiklikler yaşandığında mevcut dünyanın sonunun geldiği söylenir. Bu döngülerin oluşmasına ve oluştuğunda neler olduğuna dair bilgiler, bugün dünya çağlarının doktrini olarak bilinir.

Bugün bu tip bilgiye güzel bir örnek, Amerika'nın West Çölündeki Hopi yerlilerinde rastlanır. Onların gelenekleri, bugün içinde yaşadığımız dördüncü döngüden önce var olmuş üç engin zaman döngüsünden – üç eski dünyadan söz eder. Her dünyanın nasıl büyük bir felaketle sona erdiğini anlatırlar:

1. İlki, depremler ve kıtaların suya gömülmesiyle,
2. İkincisi, dünyanın buzla kaplanmasıyla ve,
3. Üçüncüsü büyük bir selle sona ermiştir.
4. Kehanet, dördüncü dünyanın-bizim dünyamızın-yakında sona ereceğini ve,
5. Kısa süre içinde beşinci dünyada yaşamaya başlayacağımızı söyler.

Bilimsel olmayan sebeplere dayansa da, Hopi'nin her çağı sona erdiren olaylara dair açıklaması, jeolojik kayıtlarda muhafaza edilen dünya tarihine çok benzemektedir. Örneğin, yaklaşık 20,000 yıl önce gezegeni kasıp kavuran korkunç depremler ve volkan patlamalarıyla dolu bir dönem olduğunu biliyoruz. Buzul çağının yaklaşık 12,000 yıl önce sona erdiğini ve neredeyse 4,000 yıl süren bir buz erimesi ve şiddetli yağış dönemi olduğunu da biliyoruz. İncil'de belirtilen selle özdeşleştirilen de bu süreçtir.

Albert Einstein bir keresinde şöyle demişti: “İnsanoğlu varlığını sürdürecekse, yepyeni bir düşünce tarzı benimsemek zorunda kalacağız.” Bir anlamda zamanın ötesinde olan sözleri, bugün 20. yüzyılın ortalarında söylediği zaman olduğu kadar anlamlıdır.

TESADÜF MÜ, TASARIM MI? İNSAN KÖKENİNE DAİR YENİ DELİLLER

Dante'nin *Divine Comedy* (İlahi Komedi) isimli büyük eserinin meşhur tercümanı John Ciardi, “İyi bir soru asla yanıtlanmamıştır,” diye yazdığına, aklındaki sorunun insan kökeni sorusu olup olmadığını merak etmişim. Ciardi kendine insanlık tarihindeki en hararetli yasal, politik ve bilimsel tartışmanın altında yatan sorusu sormuş olabilir mi? Biz nereden geliyoruz?

Danimarkalı Soren Kierkegaard insan yaşamının “*çözülecek bir sorun değil, yaşanacak bir gizem*” olduğunu söylemişti. Kierkegaard'ın sözlerindeki şiirsel hassasiyeti-. sevsek de, bu kesinlikle çözmemiz gereken bir gizemdir.

Yaşamın ne olduğu ve nasıl başladığı soruları öyle iç içedir ki birine değinmeden diğerini yanıtlamak zordur. Diğer bir deyişle, yaşamın ne zaman başladığını bilmek için önce yaşamın ne olduğunu bilmeliyiz, çünkü onun ne olduğunu bilmediğimiz takdirde ne zaman başladığını nasıl bilebiliriz?

Tarihsel olarak yaşamın kendisini inceleyen bilim dalı biyoloji – yaşamı tanımlamak için genel olarak dört kriteri esas alır: **metabolizma, büyüme, uyarıcıya tepki** ve **üreme**.

İnsan yaşamının nerede, başladığını ve sekizinci-hücre evresince ne olduğunu düşündüğümüzde, bu önemli bir kavramdır. Epigenetik çalışmalarımız gösteriyor ki, hücrelerimizdeki DNA kodu bedenlerimize nasıl işlev göstereceklerini söylüyor olsa da, kodu harekete geçiren sinyal hücrenin dışından gelmektedir!

Biz bunu, organ nakillerinden sonra sıklıkla görünen hücre atımı süreci sayesinde biliyoruz. Bir insanın organı bir başkasının vücuduna yerleştirildiğinde, alıcı beden yeni dokuyu “kendisi” olarak tanımaz. Ve tanımadığı için, yeni dokuyu reddederek ona yabancı nesne muamelesi yapar. Bilim insanları, nakledilen organlar yeni bedenlerinde canlı kalıp hizmet edebilsinler diye bu ret mekanizmasını nasıl bastırabileceklerini keşfettiklerinde büyük bir atılım gerçekleşti.

Eğer bazı yerli kültürlerin inandığı gibi, hayat bir kalp atışıyla tanımlanıyorsa, o zaman insan kalbi döllenmeden yaklaşık 22 gün sonra devreye girer ve kan pompalamaya başlar.

Bazı insanlar, 6 hafta dolaylarında gerçekleşen beyin dalgalarının varlığının bariz bir insan yaşamı göstergesi olduğuna inanırlar, ancak çalışmalar bilincin daha sonra, 28. hafta dolaylarında mevcut olduğunu göstermektedir.

Bazı doktorlar, kürtaj yaptırmak isteyen bir kadına, 20 haftalık bir fetusun acı hissedebildiğini bildirmek mecburiyetindeydi. Bilim dergisi *Discover*'da yayınlanan (1 Aralık 2005) bir araştırma, his duymak için gereken sinir sisteminin yaklaşık olarak 28. haftada aktif olduğunu göstermektedir.

Kesin olan bir şey vardır: Varoluşumuzun derin gerçeği şudur ki, yaşamın kendisi bir sperm ve bir yumurtanın iki canlı hücresinin yaşamı meydana getiren şeyi yaratmak için birleştiği her yerde yaşam başlar. Ve ilk sekiz hücre oluştuktan sonra, insan olarak tanımlanabilecek karakteristik özellikleri veren DNA'yı devreye sokarız.

Beyin kapasitesinin 700 cm³'ten 1,348 cm³'e çıkması neredeyse 2 milyon yıl sürmüştür (ortalama 1.9 milyon). Bu 648 cm³'lük bir artış yalnızca 400,000 yıl gerektirdi (*en yakın atamız olan H. heidelbergensis ve modern insan arasında*).

Evrim teorisi açısından bakıldığında, bu son artış göz açıp kapayıncaya kadar gerçekleşti ve belki daha önemlisi ihtiyacımız olduğuna inanılandan daha kısa sürede meydana geldi.

Beyinlerimizin boyutları, evrim teorisyenleri için büyük bir sorun teşkil eden bir insan var oluşu gerçeği olmanın ~anı sıra, daha büyük bir sorunu da işaret eder: modern insanın anatomik biçimi. Beyinlerimiz son 200.000 yılda çok değişmedi, bedenlerimiz de öyle. Fosillerden aldığımız bilgilere göre, bugün atalarımızın 200 bin yıl önce sahip oldukları aynı bedenlere sahibiz.

Soru şu: Neden? Eğer evrim yaşam diğer türleri için olduğu kadar biz insanlar için de geçerliyse, o zaman bu zaman zarfı içinde neden değişmedik?

Big Bang (büyük patlama) astro-fizik için ne ise, Kambriyum Patlaması biyoloji için odur. Yaklaşık 540 milyon yıl önce meydana gelen Kambriyum Patlaması esnasında, bugün var olan sekiz büyük hayvan bedeni planının tamamı, - 27 küçük hayvan bedeni planıyla birlikte – ortaya çıktı. Ve o patlamadan beri hiçbir yeni beden planı geliştirilmedi. Buradaki kilit fikir, Dünya üzerindeki temel yaşam elementlerinin nispeten kısa bir süreçte ortaya çıkmış olmasıdır, uzun zaman içindeki yavaş bir evrimsel sürecin bir sonucu olarak değil,

Darwin'in evrim teorisinde, özellikle de insanlara uygulandığında, büyük sorunlar olduğu açıktır.

Bu sıkıntılı veriler, giderek artan sayıda bilim insanının yaşamın kökeni sorusuna farklı bir yönden yaklaşılmaya başlamasına neden oldu.

Şimdi onların öne sürdükleri şey, doğrudan doğruya var oluşumuzun kalbini hedef alan bilimsel bir soruya dayalı tamamen taze bir perspektif sunmaktadır: *Yaşamın karmaşıklığının temelini oluşturan kozmik bir plan yüzünden mi varız? Diğer bir deyişle, tasarımla mı buradayız?*

Eğer öyleyse-eğer yaşam, tıpkı bir saat üreticisinin varlığını ima eden bir saatin varlığı gibi bir tasarımı yansıtıyorsa-**o zaman tasarımcı kim ya da ne?**

Darwin'in teorisinin içeriğini özetleyen bir ifadeyle temsil edilmesi gibi – *doğal seçim yoluyla evrim* – yaşamda ortaya çıkan kozmik bir tasarıma dair alternatif bir açıklamanın da bir ismi vardır: **akıllı tasarım teorisi**, kısaca **AT**.

Akıllı tasarım ifadesi 1989 yılında meşhur olmadan önce, Darwin'in teorisine alternatif bir teori bir hareket olarak kendini gösterdi: **yaratılışçılık**. Ve nasıl Darwin'in destekçilerine Darwinciler dendiye, yaratılış teorisinin destekçilerine de yaratılışçılar dendi.

Akıllı tasarım sık sık yaratılış teorisine özdeşleştirilse de, en saf haliyle ilgisi yoktur. AT doğa ve yaşamdaki kalıplar için akıllı bir tepki tespit etme çabasında değildir. Böyle bir aklın var olduğunu bile söylemez. Yalnızca yaşamın, hatta insan yaşamının, doğal yollarla gelişmemiş karmaşık süreçlere dayalı bir tasarımın sonucu olduğunu söyler. AT'nin bazı destekçilerinin tasarımcının Tanrı olduğu yönünde güçlü inançları olsa da gerçek akıllı tasarım bilimi bu kadar ileriye gitmez.

Akıllı tasarım iki kilit varsayımına dayanır:

Akıllı-Tasarım Varsayımı 1: Evrende bir düzen vardır.

Akıllı-Tasarım Varsayımı 2: Yaşayan sistemlerin karmaşıklıkları en iyi yönlendirmeli (rastlantısal değil) süreçlerle açıklanabilir.

AT'nin özeti şudur: Evrenin temelini oluşturan çetrefilli ve karmaşık sistemler yaşam için öyle titizlikle "*ayarlanmış*" ki bunların şans eseri meydana gelmeleri mümkün değildir.

Yaşamının ileriki dönemlerinde verdiği samimi röportajlarda Albert Einstein, böyle bir düzenin evrende var olduğuna olan inancını ve bu düzenin nereden geldiğine dair düşüncelerini paylaştı. Bu sohbetlerden birinde Einstein şöyle dedi, "*Bir kalıp görürüm, ama hayal gücüm o kalıbın yaratıcısını hayal edemez... Hepimiz görünmez bir kavalcı tarafından uzaklarda çalan gizemli bir notayla dans ediyoruz.*" Yaşamdaki anlam arayışımızda, düzenin varlığı sık sık Einstein'ın "görünmez kavalcısının" var olduğunun bir işareti olarak yorumlanır.

En kuşkucu bilim insanı için bile, yaşam DNA'sının karmaşık ve çetrefilli bir bilgi dizisine, hücrelerimize ne yapacaklarını ve onu ne zaman yapacaklarını söyleyen bir programa benzediği açıktır. Hem akıllı tasarım hem de evrim, kökenimizin doğasına dair faydalı düşünceler sunsa da, *her iki teoriden anahtar kavramları alıp birleştirmenin bazen şu ana kadar gözlemlenen kanıtlara dair en iyi açıklamayı verdiğini keşfedebiliriz.*

ARTIK SAVAŞ İŞE YARAMIYOR: NEDEN BARIŞA UYGUN “ÜRETİLDİK”?

1984 yılındaki vefatından önce, film yapımcısı Sam Peckinpah şöyle demişti: *“Her insanın içinde büyük bir şiddet kaynağı var. Bu kaynak yönlendirilmez ve anlaşılmazsa, savaş veya delilikle ortaya çıkar.”*

Dünya üzerinde var olmuş bilinen en eski medeniyetlere dair arkeolojik kazılar (Göbeklitepe, Kambay Körfezi ve Caral) savaşın doğal bir yaşam biçiminden ziyade, aslında medeniyetlerin son 5,000 yıllık döngüsü esnasında gelişmiş bir alışkanlık olabileceğini göstermektedir.

Dünyanın en eski medeniyetlerinin keşfi tarihimizi ve savaş ve barış tarihimizi son buzul çağının sonlarına doğru itmektedir.

Rutgers Üniversitesinde antropoloji profesörü olan R. Brian Ferguson, toplumdaki geleneksel savaş algısıyla hemfikir olmayan bilim insanlarından biridir.

“Benim görüşüm, küresel arkeolojik kayıtların, savaşın her zaman insan varoluşunun bir niteliği olduğu yönündeki fikrin aksini gösterdiği, ” diyor Ferguson ve yeni delilleri şöyle özetliyor: *“Aksine, kayıtlar savaşın son 10,000 yıl içindeki bir gelişme olduğunu göstermektedir.”*

Hem Caral hem de Chaco Kanyonunda göze çarpan anormalliklerden biri, savaşa dair hiçbir iz, delil ya da işaret olmamasıdır. Ayrıca o zamanın insanların kendilerini herhangi bir şeyden koruma ihtiyacı duyduklarına dair hiçbir delil yoktur.

Aslında Amerika'nın ötesine, Dünya üzerinde bilinen en eski medeniyet olan Göbeklitepe gibi yerlere baktığımızda, yalnızca son 5,000 yılda Mısır, Roma ve Yunanistan gibi medeniyetlerde savaş düşüncesinin bir yaşam biçimi olarak algılandığını görürüz. Her zaman, bugün sandığımız gibi savaşçı türler olmadığımız açıktır.

Soru şu: Neden değiliz? Atalarımız savaş olmadan, sorunlarını çözenin bizim unuttuğumuz bir yolunu mu buldular? Ve eğer öyleyse, o zaman her kötü alışkanlıkta olduğu gibi, bu şiddete yönelik alışkanlığınızdan da vazgeçebilir miyiz?

Obama Beyaz Saray'da görevdeyken Nobel Barış Ödülünü alan üçüncü Amerikan Başkanı olsa da (Theodore Roosevelt, 1906 ve Woodrow Wilson, 1919), tartışmaları alevlendiren Obama'nın Beyaz Saray'daki görev süresi değildi. Görevde bulunduğu kısa süre içinde ne başardığı ve ne başaramadığına dair algılar tartışmalara yol açmıştı. Polonya'nın eski başkanı (1990-1995), eski siyasi tutuklu ve 1983 Nobel –Barış ödülü sahibi Lech Walesa'ya muhabirler konuyla ilgili görüşlerini sorduklarında, o pek çok insanın içten içe hissettiği şeyi açıkça söyledi: *“Kim? Ne? Bu kadar çabuk mu? Henüz barışa herhangi bir katkı olmadı. Bir şeyler teklif ediyor, bir şeyler başlatıyor, ama henüz icraat yok.”*

Tarihin şimdi kabul edilen 5,000 yıl önceki geleneksel “başlangıcından” önce, buluntular savaşın bir norm olmadığını göstermektedir. Elimizdeki verilerle savaşın ender görüldüğünü ve görüldüğü zamanların iklimdeki değişimlerle örtüştüğünü söyleyebiliriz. Savaş ancak Sümer İmparatorluğu zamanında, yani mevcut dünya-çağı döngüsünün başlangıcında alışlagelmiş bir uygulamaya dönüşmüştür.

İnsanlar o zamandan beri neredeyse her daim o veya bu savaşa dâhil olmuşlardır. Öyleyse şimdi sorulması gereken soru şudur: Savaş için sebepler hâlâ

geçerli midir, yoksa tarih döngümüzde, bedelin faydadan ağır bastığı bir döneme eriştik mi? Diğer bir deyişle, savaş hükümsüz mü kaldı?

II. Dünya Savaşından sonra, Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri dünyaya dair iki farklı düşünce yapısına erişti. Dünya görüşlerindeki ve siyasi perspektiflerindeki farklılıklar, biri *Komünizme* ve diğeri *Kapitalizme* dayanan iki birbirine uzak felsefeyle ortaya çıktı.

Ve Soğuk Savaş 1941 Yılında başladığında dünyanın tecrübe ettiği uzun bir savaşlar listesinin sonunda olsa da, bu savaşın sıradan bir savaş olmadığı ortadaydı. Gizliliği sonradan kaldırılmış dokümanlar, 1985 yılında Amerika ve Sovyetler Birliği arasında kullanıma hazır olan nükleer silahların toplam sayısının 65,000 civarında olduğunu göstermektedir.

Bugün, müzakereler ve silahların azaltılmasından 20 yıl sonra, 8,000'inin “aktif” olduğu düşünülen en az 22,000 silah kalmıştır.

İlk kez kamuya açık bir şekilde gerçekleştirilen bu toplantıda (1983 yılının *Cadılar Bayramında, Washington, D.C.'de gerçekleşen konferansta test edildi. Nükleer Savaşın Uzun Vadeli Küresel Biyolojik Neticeleri Konferansı*), Soğuk Savaşın ifade ettiği nükleer savaşın sonuçları dünyaya açık ve görsel bir şekilde sunuldu.

Olası netice, **nükleer kış** adı verilen fenomen, TTAPS olarak bilinen bir grup araştırmacı tarafından anlatıldı (soyadlarının baş harfleri: Truco, Toon, Ackerman, Pollack ve Sagan).

Simülasyonlar bir şeyi net bir biçimde gözler önüne seriyordu: Dünya, amacı artık hiçbir anlam ifade etmeyen yeni bir savaş türüyle karşı karşıyaydı, çünkü görünüşe bakılırsa bu savaşın bir kazanımı olmayacaktı. Soğuk Savaş her iki tarafın da kaybedeceği bir önermeydi, ilk kez, zamanın en ileri silahlarıyla ortaya çıkan saldırı fikri, savaş ihtimalini hedefiyle uyumsuz kılıyordu.

Soğuk Savaş yıllarının TTAPS raporlarından kısa süre sonra ve 1983 yılındaki ölümünden hemen önce, gelecek bilimci Buckminster Fuller modern dünyada savaşın rolüyle ilgili isabetli bir tahminde bulundu. “*Ya savaş hükümsüz ya da insan.*”

Einstein, bir sonraki dünya savaşının nasıl savaşılacağı sorusunu yanıtlarken aklında benzer bir tema vardı. “*Üçüncü Dünya Savaşının hangi silahlarla savaşılacağını bilmiyorum,*” dedi, “*ama Dördüncü Dünya Savaşı taş ve sopalarla yapılacak.*”

Hem Einstein hem de Fuller doğru iz üzerindeydi ve neredeyse bir gecede, nükleer silahların savaşın faydalılığını hükümsüz kıldığını belirttiler.

Özümüze Kadar İyiyiz!

Bana sorarsanız, dünyadaki çoğu insanı birbirine bağlayan bir arzu vardır: en derin şefkat özlemimiz. Bizler, iyi bir dünyada yaşayan iyi insanlar olduğumuza inanmak isteriz.

Bu içimizdeki derin hayırseverlik hissi, 13. yüzyıl âlimlerinden Aziz Thomas Aquinas tarafından güzel ve basit bir dille ifade etmişti. Uzak diyarlarda bir dağın tepesinde duymayı bekleyeceğimiz bilge bir guru gibi şöyle der: “*Türlerin iyiliği bireyin iyiliğinden üstündür, tıpkı biçimin maddeden üstün olması gibi.*”

Yaklaşık dört yüz yıl kadar sonra, bilim adamı ve filozof Sir Francis Bacon bu ifadeyi şu sözleriyle tekrarladı: “*İyiliğe olan eğilim insan doğasının derinliklerine kazanmıştır...*”

Yaşamlarımızda uzun soluklu değişime kapı aralayan, temelinde sahip olduğumuz iyi karakter ve bir tür olarak eşsizliğimizdir.

Bugün dünyadaki sıkıntılı konulara yakından bakarsanız, çatışmanın genel anlamda çiftlik ve köylerdeki insanlar arasında olmadığını anlarsınız. Çatışmayı ve mücadeleyi tetikleyen, insanların yaşamlarını değiştirmeye çalışan kurumlar, hükümetler, kuruluşlar ve siyasi hareketlerdir. Bireyler ve aileler olarak biz kendimizi nasıl koşullar içinde bulursak bulalım, her zaman mutlu olmanın bir yolunu buluruz.

Evsiz dilenciler ve toprağı işleyen dürüst insanlardan güçlü pozisyonlarda bulunan parlak zihinlere, herkes yaşamında aynı şeylerin peşindedir: barış, besin, sığınacak bir yer, sağlık, yaşamı aileleri için daha iyi hale getirecek fırsatlar ve yaratılıştaki yerlerine dair daha iyi bir anlayış.

SON OYUN: TARİHİMİZİ, KADERİMİZİ ve YAZGIMIZI YENİDEN YAZMAK

2007 yapımı *The Bucket List* isimli film pek çok insanı yaşamları ve sağlıkları yerindeyken gerçekleştirmek istedikleri şey konusunda düşünmeye itti.

Film, her zaman yapmak istedikleri şeyleri bir türlü fırsat veya zaman bulamamış iki adamı (*Morgan Freeman ve Jack Nicholson*) konu almaktadır. Hayallerini gerçekleştirmek için son bir fırsat yakaladıklarında, ikisi de bir ömürlük arzularını içeren birer liste hazırlar: **“ölmeden önce yapılacaklar listesi.”**

Film yayınlandıktan kısa bir süre sonra annemle yaptığım bir sohbette, ona onun ölmeden önce yapmak istediğı şeyleri sordum. Nereleri ziyaret etmek ve hayatı boyunca fırsatını bulamadığı neler yapmak istiyordu.

Ona, Dünya üzerinde gitmek istediğı her yere gitmesi, görmek istediğı herhangi birini görmesi ve her zaman yapmak istediğı herhangi bir şeyi yapması için yardım edeceğimi hatırlattım.

Annem listesini yüksek sesle paylaşmaya başladı. Listenin başında eski arkadaşlarını son bir kez ziyaret etmek vardı. Anneme, listesindeki şeyleri hemen-ö gün- yapmaya başlamak isteyip istemediğini sorduğumda, masanın karşısından bana baktı, başını iki yana salladı... Bu hareketle ne kast ettiğı çok açıktı. “Hayır,” dedi, *“şimdi değil. İşler şu ara çok karmaşık. Bekleyelim de dünya biraz sakinleşsin.”* “Bilirsin işte,” diye yanıtladı, *“işler eski haline dönünce”*

En iyi ihtimalle bile onun hatırladığı, özlemine duyduğu ve beklediğı “normal” hiçbir zamanı gelmeyecek. Sebebi gayet açıktır: **o dünya, geçmişin dünyasıdır.**

Dünyamız ve yaşamlarımızı sürdürme biçimimiz kesinlikle sona ulaşmaktadır ve eğer tarih bir göstergeyse, dünyamız bugün olduğu gibi yeni bir yönde ilerlemeye başladığı anda, sanki her şeyi ileriye götüren gizemli bir evren “yahasını” izler. Eskiden olduğu yere dönemez. Nasıl kendimizi yaşamlarımızda eski ilişkilere, evliliklere, işlere ve yerlere dönerken bulamıyorsak, 2008 veya 2006... veya daha öncesi... dünyasının bir daha var olması da pek mümkün değildir. Ve basit ama güçlü bir sebepten mümkün değildir: o dünya gitti.

Küresel bir Topluluk: Geri Dönüş Yok

Küresel bir toplum olduğumuz bir sır değildir. Dünya ekonomisine yön veren borsalar küreselleşmiştir ve 7/24 hizmet vermektedir. Kışın soğuşunda yaz ürünlerini marketlerimize getiren besinler dünyanın diğer yarısında yetiştirilir ve gün gün bir

uçtan bir uca taşınır. Saat sabahın üçünde seyahat rezervasyonu veya bilgisayarımıza teknik yardım için aradığımız telefon büyük olasılıkla kürenin başka bir kenarındaki bir çağrı merkezinde yanıtlanır.

Hâlihazırda küresel bir toplum olduğumuzda, evlerimizde, ailelerimizde ve topluluklarımızda yaptığımız tercihlerin küresel yansımaları vardır. Ama küreselleşme tüm bunlar mümkün olmadan uzun süre önce başladı. 2002 yılında *European Review of Economic History*, Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosuna ait “Küreselleşme Ne Zaman Başladı?” isimli bir çalışma yayınladı.

Bu çalışma, ticaret yapma ve piyasayı etkileme becerisinin neredeyse 500 senedir devam ettiğini gösterdi. Özetle çalışma, bu becerilerin modern medeniyet üzerinde bıraktığı veya bırakmayı sürdürdüğü etki ve küreselleşmenin üç evresini anlatmaktadır.

-İlk küreselleşme devri, 18. yüzyıldan önce uzak mesafeler arasında gerçekleşen ticaretle tanımlanmıştır. Bu dönemde, Dünyanın diğer bölgelerinden Avrupa’ya ithal edilen ürünler arasında baharatlar, şeker, ipek ve yerel pazarlarda bulunmayan diğer şeyler vardı.

-Küreselleşmenin ikinci devri 19. Yüzyılın başlarında, Avrupa tahıl ve kumaş gibi şeyler ithal etmeye başladığında gerçekleşti.

- Bugün bizler **küreselleşmenin üçüncü devrinde** yaşıyoruz. Teknolojiler ve beceriler dünyanın tüm sınırlarında, okyanuslarında ve zaman dilimlerinde rekabet içindedir. Bu tip küreselleşme, küresel Pazar ve ekonomilere çok farklı bir baskı uygular. Ve bu, geçtiğimiz üç yüzyıl boyunca yaşanan “ürün” ve “şey” ithalatından çok farklı olduğu için, mevcut akım ve döngü modelleriyle örtüşmez. Bu sebepten, uzmanlar uzun vadede mevcut küreselleşme seviyelerinden bekleyeceğimiz etki türünü açıklamaya çalışmaktadır.

Küreselleşmenin geleceğinin neler getireceğini tam olarak bilemesek de, şu ana kadar dünya için ne anlam ifade ettiği konusunda sayısız görüş mevcuttur.

Newsweek için hazırladığı kısa bir yazıda gazeteci **Thomas Friedman**, 2001 Yılında İtalya’da gerçekleşen Avrupa G8 Konferansı ve 2009 Yılında Pittsburg’da gerçekleşen ABD G20 Konferansı sırasında yaşanan kanlı ayaklanmaların, insanların küreselleşmenin yalnızca ticaret için iyi olduğu ve halkları önemsemediği yönündeki korkularını yansıttığına değindi. **“Ama küreselleşme dünyayı mahvetmedi, yalnızca dünyayı düzleştirdi,”** diyor Friedman.

Almanya Başbakanı Angela Merkel de hemfikir gibi görünmektedir. Almanya’nın Hannover Fuarı açılış seremonilerinde Merkel şöyle dedi: *“Küreselleşmenin refahımıza zarar vereceği yönünde bir endişe var. Ben buna katılmıyorum. Küreselleşme de kazanan taraf biz olabiliriz, ama yatırım yapmaya istekli olmalı ve kendimizi güçlü bir şekilde adamalıyız.”* Küreselleşme eleştirmenleri ise bambaşka bir şey görmektedirler.

Her ne kadar Friedman ve Merkel’in karşıt görüşleri kendi alanlarında çeşitlilik gösterse de, genel olarak protestocuların korktukları şeyin yaşam standardındaki değişiklik olmadığını öne sürmektedirler.

Kuşkusuz küreselleşme, bugün gördüğümüz haliyle, iki ucu keskin bir kılıçtır. Demokratik bir süreç değildir ve bedeli küreselleşmeden en çok fayda sağlayan insanlar tarafından ödenir.

Yer aldığım neredeyse her zirvede, konferansta ve söyleşide, kayıt dışı veya dâhil, sorulacağına emin olduğum tek bir soru vardır: Yakın zamanda küresel bir yönetim şekli altında yaşayacağımıza inanıyor muyum ve inanıyorsam ne zaman?

“*Fractal Time*” isimli kitabımda anlattığım gibi, çocukluğumdan beri hobi olarak yaptığım bir şeyi resmi ve profesyonel olarak yapabilmek benim için kusursuz bir fırsattı: insanlarda, yaşamda ve doğada kalıpları araştırmak. Profesyonel anlamda onları bulmak için büyük miktarda verileri tarayan yüksek hızda bilgisayarların teknolojisini kullanıyordum.

Geleceğin tam olarak neler barındırdığını bilmiyorum. Bildiğim şey geçmişin döngülerinin, gelecek zamanlarda neler bekleyebileceğimizi söyleyen kalıplar taşıyor olmalarıdır.

Güç, zengin, teknoloji ve bilginin büyük oranda el değiştirmesi, günümüzün değişimleri arasındadır. Dolayısıyla aynı değişim döneminde ticaret, sanayi ve finansın yanı sıra hükümetlerde globalleşme görmek benim için şaşırtıcı değildir.

Avrupa Birliğini, farklı uluslar ortak hedefler için birlik te çalıştığında neler olabileceğine dair bir örnek olarak gösterdiğimizde, küresel yönetimin iyi bir şey olabileceği gayet açıktır.

2000 yılının Eylül ayında Birleşmiş Milletler Parlamentosunun 55. Oturumu “Birleşmiş Milletler Milenyum Deklarasyonunu” kabul etti. Bu deklarasyon, bir dizi küresel endişeyi ele alan hedeflere ulaşmak için yeni bir küresel ortaklık çözümü sunuyordu.

Şimdi BM Milenyum Kalkınma Hedefleri (MKH) olarak bilinen hedefler, 192 ülke ve 23 uluslararası organizasyonun hâlihazırda kabul ettiği ve onayladığı bir dizi girişim üzerine kurulmuştur. Bu azimli planın anahtar unsurları aşağıda sıralanan sekiz yüksek-seviyede hedef olarak belirlenmiştir.

Hedef 1: Ekstrem yoksulluk ve açlığı sonlandırmak

Hedef 2: Evrensel ilköğretimi sağlamak

Hedef 3: Cinsiyet eşitliğini yaymak ve kadınları yetkilendirmek

Hedef 4: Çocuk ölüm oranını düşürmek

Hedef 5: Anne sağlığını geliştirmek

Hedef 6: HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla savaşmak

Hedef 7: Çevresel sürdürülebilirliği teminat altına almak

Hedef 8: Kalkınma için küresel bir ortaklık geliştirmek

Kuşkusuz bunlar yüce hedeflerdir. Hepsini bir araya koyduğumuzda, bu sekiz hedef dünyanın krizlerle baş etme biçiminde yaşanan radikal bir değişimin çekirdeğini oluşturur.

Yeni Dünyanın Doğuşu

Annelerimizin rahminde geçirdiğimiz ortalama süre (gebelik süresi) 260 gün civarındadır. Dünyanın yörüngemizdeki dev bir döngüsü tamamlaması için geçen süre ise 26,000 yıl civarındadır. Kalıp anlamında bakıldığında, doğumumuzdan önceki 260 gün, Dünyanın yeni devinim döngüsüne “doğması” için gereken 26,000 yılın fraktalıdır.

Mayalar her doğum için, koşulların yeni yaşama olanak verecek şekilde değişmesi gerektiğini biliyorlardı. Tarihte atalarımızın zaman olgusuna bakışları tam olarak buydu: yeni bir yaşam döngüsü için kozmik bir doğuş.

Pek çok insan Maya takviminde 2012'nin sonu olarak belirtilen tarihi dünyanın sonu olarak yorumladı. Ancak Maya geleneklerine dair derin bir anlayış, bunun dünyanın sonuyla değil: bir dünya çağının -ve bununla birlikte bir yaşam biçiminin- sonuyla ilgili olduğunu ortaya koyar.

Ama nasıl herhangi bir şeyin sonu ondan sonra gelen şeyin başlangıcıysa, dünya çağı döngümüzün sonu da ardından gelen yeni bir döngünün başlangıcıdır; yeni bir dünyanın doğuşudur. Antropolog, tarihçi ve Maya *Ajq'ij* (rahip ve spiritüel rehber) Carlos Barrios 2002 yılında Santa Fe, New Mexico'da yaptığı bir konuşmada bu durumu günümüzdeki Mayaların perspektifinden özetledi. **“Dünya sona ermeyecek dönüşecek. Atalarımızın takvimleri vardır ve bu dönüşümü nasıl yorumlayacaklarını onlar bilirler, başkaları değil.”**

Geçmişin dünyasına dönemeyiz, çünkü o dünya sona ermiştir. Biz değişimi yaşarken o dünya gözlerimizin önünde dönüşüm geçirmiştir.

Mayaların zamanla ilgili mesajını anlamamızın anahtarı şudur: İçinde büyüdüğümüz, kendimizi rahat hissettiğimiz ve alıştığımız dünya hiçbir zaman bir varış noktası değildi. Asla var olmanın daimi bir yolu olamazdı, çünkü asla sürdürülebilir değildi. 20. Yüzyılın ortalarındaki dünya, bizi başka bir yaşama götüren bir basamak, bir öğrenme eğrisini başlatan bir noktaydı.

Bu sebeplerden, annemin beklediği dünya asla gelmeyecek ve yaşam asla “normale” dönmeyecek. Bugünkü yaşam yeni normaldir. Ve bizi tek bir yöne taşımaktadır: **ileriye**. Gidişatı durduramayız, ama bizi nereye götürdüğüne yön verebiliriz. Değişimi durduramayız, ama daha nazik bir iniş yapmasını sağlayabiliriz.

Yaşamlarımızı inançlarımızı esas alarak yaşarız, Bu yalın Bu gerçeğin farkına vardığımızda, inançlarımızın nereden geldiğini sormak mantıklı olabilir. Yanıt sizi şaşırtacaktır. Birkaç istisna dışında, **inançlarımızın kaynağı**, diğer insanların bize dünyamız hakkında anlattıklarıdır. Diğer bir deyişle, dünyayı ve kendimizi görmek ve yaşamlarımızın en önemli seçimlerini yapmak için kullandığımız mercekler bilimin, tarihin, dinin, kültürün ve ailelerimizin öğretileridir.

Önemli olan, biz değiştiğimizde dünyanın değişmesidir. Bilimsel tüm kalpleri birbirine bağladığı doğrulanmış bir alanın içinde var olan bir dünyada, mesele “onlara”- kurumların CEO'ların ve milletlerin liderlerine – nasıl ulaşacağımız değil, hepimizi birbirimize bağlayan kuantum alanına – ya da enerji matrisine – ne koymayı seçtiğimizdir.

Bu kitaba tek bir soru sorarak başladık – yapacağımız her seçimin altında yatan, bizi sınavacak her mücadelenin kalbinde yaşayan ve karşı karşıya kalacağımız her kararın zemini oluşturan yanıtlanmamış bir soru bu: **Biz kimiz?**

Bu kitap boyunca keşfettiğimiz tüm bilgiler ışığında, şimdi neden bu sorunun yanıtlanmasının bu kadar önemli olduğunu görüyoruz. *Bu gereklidir. Yaşamsaldır.* Kısacası, bu soruya verdiğimiz yanıt medeniyetin çekirdeğini oluşturur.

Biz kimiz?

Bizler gizemli kökene sahip gizemli varlıklarız. Bu dünyada, bugün gördüğümüz halimizle yaklaşık 200.000 yıl – 30 dünya çağı ve iki buzul çağı – önce

belirdik. Bedenlerimiz akıllı bir tasarımın tartışmasız izlerini taşımaktadır. Biz bu dünyaya, tüm canlılara hayat veren ve onları birbirleriyle bağlayan alanlarla iletişim kurma becerisine sahip kalbin sessiz dilini “konuşarak” geldik.

Bizler yaşamlarımız, ailelerimiz ve yaşam biçimlerimiz için korktuğumuzda şiddete yönelen barışçıl varlıklarız.

Mevcut dünyanın yalnızca son 5,125 yılı boyunca büyük ölçekli savaş alışkanlığı geliştirdik. Bizim ataları olduğumuzu söyleyecek insanlara ne miras bırakacağız? Çocuklarımızın tarih kitapları bize bakıp rekabetten çok işbirliğine değer verdiğimizizi ve korkmak yerine sevmeyi öğrendiğimizi mi söyleyecekler?

Yoksa bize bakacak ve insanlık tarihinin 5,000 yıllık en büyük fırsatını, geçmişimizin yanlış inançlarının yerine bize yetki ve güç veren gerçeği koyma şansını kaçırdığımızı mı söyleyecekler? Bu sorulara sözcüklerimizle yanıt verdik. Şimdi söylediğimiz şeyleri yaşamaya başlamalıyız. Belirmekte olan yeni dünyayı varoluşumuzun derin gerçeklerine dayandıracak mıyız?

Bunu öğrenmek için çok beklememiz gerekmeyecek.

KAYNAKÇA

DERİN GERÇEK- Deep Truth / Gregg BRADEN

İngilizceden Çeviren: Merve Duygun

BUTİK YAYINCILIK-2014 (367 Sayfa)

Gregg BRADEN *New York Times*'ın çok satan yazarlarından. Bilim ve sprütiellik arasında köprü oluşturan öncü bir araştırmacıdır. “Martin Marietta Aerospace”in eski üst düzey bilgisayar sistem tasarımcısı ve “Phillips Petroleum”un bilgisayar jeoloğu ve “Cisco Systems”in ilk teknik operasyon müdürüdür. 20 yıldan uzun bir süredir en değer verilen geleneklerimizin dilinde şifrelenmiş, hayat veren sırlar için Mısır, Peru ve Tibet’teki tapınakları araştırmaktadır.

Bugüne dek **“Tanrının Şifresi, İlahi Matriks,**İçice Geçmiş Zamanlar** ve **The Spontaneous Healing of Belief”** gibi öncü kitapların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Paradigmaları altüst eden kitapları 17 dilde ve 33 ülkede yayınlanmıştır.